

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.—Ročník XXXV.

OMAHA, NEBR., VE STŘEDU, DNE 18. ŘÍJNA 1905.

ČÍSLO 12.

Z AMERIKY

Z Washingtonu.

Dr. L. Howard, vůdčí hmyzoznalec v odboru zemědělském, mluvil v pátek před zdravotní radou o přičinách šílení se žluté zimnice na jihu, a mezi jiným uvedl, že křídélce a kropenky v kostelích na jihu se kazí a komáři kladou do ní své zárodky, odkudž pak žlutá nákaza jest komáři jest rychle šílena. V některých místech hledí se sice tomu odporovati při dávaním soli do vody, čím se voda desinfekuje, avšak zpravidla dává se jí málo, následkem čehož prostředek ten jest nedostatečný. Několik lékařů potvrdilo doklady z vlastní zkušenosti, že tomu tak jest při žluté zimnici.

Následkem cesty dra. Wiley a vrchního chemika odboru zemědělského, a vyšetřování jeho stížností francouzských exportérů, vydal v sobotu sekretář Wilson čtvrté nařízení, jimiž se zmírňují pravidla o nefalšovaných potravinách, pokud se týče importování dotýkajících čtyř výrobků. Až posud neměly sem býti dováženy sardinie, nakládáné do olivového oleje, které by obsahovaly olej z hlušeček (peanuts). V konferenci s obchodníky z Nantes, Bordeaux a Paříže bylo dokázáno, že jest zvykem a pravidlem vařiti napřed rybičky ty v oleji "peanutovém" aby se jim dostalo chuti a barvy, načež jsou sušeny a nakládány do oleje olivového. Jelikož se pak při celé proceduře té nejedná o žádný pokus falšování, bylo dovoleno, až do výsledku dalšího vyšetřování, sardinie takto označené sem dovážeti, neobsahující více než 5 procent oleje peanutového. Druhé nařízení, jež bylo zmírněno, týká se umělé barvených cukrovinek a pokroubek. Bude sem dovoleno dovážeti podobné věci slabě zbarvené, avšak barva ta nesmí býti zdraví škodlivou. Třetí nařízení týká se importovaných vín, jež obsahují sírnou kyselinou; nyní sem budou připuštěna vína, jež obsahují nejvýše dvacet miligramů této kyseliny na litr. Čtvrté nařízení konečně vztahuje se na francouzské nakládáné ovoce a zeleninu a i tu povoleny francouzským obchodníkům jisté výhody.

Sekretář války Taft odpověděl na zničující kritiku jednoho berlinského časopisu vzhledem k americkému vojsku následovně: "Tvzení, že spojovací armáda je schátraná, jest výronem krajní předpojatosti a nepřátelství vůči organizaci, o kteréž tužitel nemá práždné znalosti. Naopak naše armáda nachází se ve stavu největší zdatnosti. Jest sice nedostatek mužstva pro obsluhu pobřežních opevnění a proto také v ohlasu tom musí býti armáda během dvou neb tří budoucích let sesílána. Celkem však vzato, naše armáda snese porovnání s každou armádou na světě. Armádu naši lze spíše považovati za pouhou kostru armády, nežli za organizaci pro službu válečnou. Jest bohatší na jídlo a dělostřelstvo v poměru k pěchotě, než toho vyžadují válečné účely, ale sesílání pěchoty možno v kratší době, kdežto při jíždě a dělostřelstvu vzalo by to

mnohem déle. Jest pravdou, že vojsko naše netěší se výhodám rozsáhlých manévřů jako veliké armády evropské a následkem toho že důstojníci naši mají snad méně zkušenosti ve vedení v poli než velitelé evropští. V době filipínské povstání nastala nutnost, aby na souostroví nacházející se armáda rozdělena byla na 600 stanovišť, což mělo za následek, že mnoho neodvislých velitelských míst muselo být obsazeno kapitány, poručíky, ba i poddůstojníky. To byla těžká zkouška pro disciplínu armády, avšak tato prokázala takovou zdatnost amerického vojáka, poddůstojníka a velitele setniny při převzetí zodpovědnosti při separátním vedení, že mohl směle tvrditi, že u jiné armády nenašlo by se něco podobného. S ohledem na panující prosperitu ve Spojených Státech stále rostoucí lákadla pro lepší výdělek a pro zlepšení existence mají za následek, že deserce u nás dělájí většinu procento, nežli v jiných zemích s horšími výdělkovými poměry. V době války ne měli jsme však nikdy obtíže, abychom našli více vojáků, nežli jsme potřebovali.

Lidumilná slečna.

Ve Filadelfii odbýván byl minulou středu sjezd zástupců spolku lidskosti a slečna Hallova z Cincinnati podala v něm návrh, kterýž poděsil všechny skoro shromážděné zástupce. Návrh lidumilné slečny té zněl, aby lidé, trpící nezhojitelnou nějakou nemocí aneb těžce zranění, byli usmrcováni prostředky anaestetickými (jako na př. chloroformem, etherem a j.) S vytrvalostí a výmluvností lepší věci hodnou snažila se slečna Hallova dosáti schválení a přijetí potřeštěného svého návrhu. Drasticky líčila muka jednoho strojvedoucího, kterýž při ztroskotání vlaku dostal se pod parostroj, kdež pozvolna pek se pod parostroj, kdež pozvolna pek se v plamenech. A tu prý jen žádá, aby se člověku dostalo téhož milosrdenství, jakého se dostává raněnému zvířeti, jež bývá usmrcováno a tím zbaveno hrozného trápení. A to netýká se pouze lidí, kteří utrpěli smrtelná zranění na dráze, nýbrž i lidí, již trpí a zmírají na úplavici močovou, součotiny, raka, vzteklinu a j. Předšedá spolku, Dr. Wm. Stillman z Albany, N. Y., nepřipustil však návrh ten k odhlasování, ježto prý se přičlil zásadám spolku, jehož činnost omezuje se pouze na ochranu zvířat a dítek, vzdor tomu, že byl horlivě podporován paní M. H. Gottenovou z Washingtonu, D. C., jednou ze zakladatelek spolku, jež zvolala: "Kdybych já byla při železničním neštěstí oatom a viděla případ, jak zde byl vyličen, zastřelila bych revolverem, kdybych měla při sobě revolver!" Proti návrhu slečny Hallové mluvil horlivě Dr. Stillman, kterýž mezi jiným pravil: "Jsem lékařem více než třicet roků, ale nikdy bych neodporučoval, aby zde aneb v jiné zemi dostalo se jednatlivci, profesionálmu neb jinému, práva rozhodovati nad životem. Viděl jsem mnoho zdánlivě beznadějných případů, a přece lidé ti se

uzdravili. Kdybych byl smrt je jim uspilil prostředky anaestetickými, cítím, že bych byl jistě vrahem v očích Páně."

Ušlechtilý spert.

Dle zprávy "New York Herald" přišlo v posledních pěti letech při hře v míč na kopanou ve Soustátí o život 45 osob a několik set jich bylo více méně zraněno. Šestnáct osob zemřelo následkem vnitřního zranění, čtyři si zlomily vaz, 6 následkem ořesení mozku, 8 následkem přeražení páteře, 3 následkem ochrnutí, 2 skonal na srdeční vadu, 2 na zánět mozkových blan a po jedné osobě na ztrnutí čelisti, na otravu krve, přivoděnou od rány, utřené při hře, a následkem chřenu krve. Ze zraněných mělo 10 zlomenou nohu, 14 přeraženou klíční kost a 4 rozbitou lebku. — Věru ušlechtilá to zábava!

Pokyn Edisonův Američanům.

Proslulý vynálezce, Thomas A. Edison, jenž ne bez důvodu zván jest čarodějem, vyslovil se za rozmluvy se zpravodaji o Američanech nepřilíš lichotivě. Právěť mezi jiným: "Jest skutečností, že lidé v této zemi jedí a spí příliš mnoho a nedostí pracuji. Průměrný člověk byl by na tom mnohem lépe a vykonal by mnohem lepší práci, kdyby se usmrcoval v jídle a spaní a pracoval trochu více. Mnozí lidé jedí a spí, až z toho zblbnou. Někdy jedí a spí, až z toho mají smrt. Řeknou pak, že asi příliš těžce pracovali. Jest to rozhodně nesmysl. Všeobecně řečeno, člověk nemůže pracovati příliš těžce. Práce dělá mu dobře. Nuže, pracoval jsem po pět dní a nocí beze spánku a při skrovné jen potravě a vykonal za těchto okolností právě tak dobrou práci jako kdykoliv v mém životě. To bylo, když pracoval jsem o žárovce. Před nějakým časem měl jsem nesnáze se žaludkem. Neznal jsem toho přičinu, avšak nyní se domýšlím, že to zaviniily X paprsky, jež též poškodily mé oko. Známo vám, že X paprsky působily tak zlobně na mého assistenta, že mu lékaři odníмали úd za údem a rozřezali jej v pravém slova smyslu na kusy, tak že z toho zemřel. Když choroba má stala se akutní, počal jsem činiti pokusy s potravou. Vždy jsem byl malým jedlíkem, ale rozhodl jsem se, jísti ještě méně. Po dva měsíce žil jsem o 4 uncích potravu, již požíval jsem třikrát denně, celkem tedy o 12 uncích denně. Ovšem že jsem potravu střídal. A jaký byl toho výsledek? Ku konci druhého měsíce této diety vážil jsem zrovna tolik jako když jsem s ní započal, 185 liber. Shledal jsem však, že jsem se stal duševně čilejším a že mi nebylo ani síly ani váhy. A, pomněte, pracoval jsem při zmenšené té potravě zrovna tak úsilovně jako před tím. Louis Comaro, Benáťčan, napsal knihu, jak lze dlouho žiti. Žil výstředně téměř až do 40 roku svého stáří. Byl slabý a melancholický a nemohl ničeho konati. Lékaři mu sdělili, že se nalézá na cestě k hrobu. Tu se rozhodl změnit způsob svého života. Hlavní změna spočívala v tom, že mohl jedl. Síl mu přibývalo, mysl jeho stávala se jasnější a bujarejší a zemřel ve stáří 100 roků. Můj otec dožil se věku 94 let. Můj děd žil 102 roky. Můj praděd dočkal se věku

104 roků. Všichni tři byli žáky Cornara a žili dle jeho ideí."

Jest hlad lékem?

Od dávna tvrdí se, že mnohou chorobu žaludku a střev lze vyléčiti hladem; jsou známy i případy, kde nastalo po dlouhém a vytrvalém postu úplné vyléčení. Kde nastala choroba přesyacením a kde síly tělesné jest nadbytek, tam může půst prospěti, ale kde jest síly nedostatek, kde nemoc déle hlohala, tam jest třeba potravy. Nechce-li jí žaludek přijati, Trinerovo Léčivé Hořké Víno jej k tomu donutí, neboť sesílí jej tak, že sám se bude o potravu hlásiti. Začne pak pracovati pravidelně a člověku bude jak by znovu se byl narodil. Na tento lék můžete se bezpečiti. Dostanete-li právě Trinerovo Léčivé Hořké Víno, jistě poznáte jeho výborný účinek na žaludek v každém případě. Dá Vám chuť k jídlu, zdravý spánek, krásnou pleť, silné nervy, pravidelnou činnost srdce, čistou krev. Lidé bledí a slabí měli by jen tohoto léku užívati. V lékárnách. Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Kam to spějeme?

Omaha, 16. Října 1905.

Ct. red. — Se zálibou a uspokojením četl jsem článek v "Pok. Záp.", v němž slavný český spisovatel, p. Jan Havlas, tak správně vystihl život nás Čechů a naší mládeže. — Věru, že každá věta jest jako rána kladivem na naše tvrdé palice.

Záhodno by jen bylo, abychom podobných ran dostávali více a častěji, aspoň v každém českém listě jedenkrát týdně.

Odkaz nám tak svatý—výchovu naší mládeže — úplně opomíjíme, krásnou českou řeč u ní svévolně zanedbáváme. Ba dejme si ruku na srdce a přiznejme se upřímně: Že jsou, bohužel, i mnozí čeští rodiče, již se sami za českou řeč stydí, anglicky ani neumějíce!

Kam to spějeme?! Všude zřítí jest jen samý chlad, výskot a taneč. V takovém ovzduší vychováváme naše děti! To jest ta škola, kterou jim s chutí popříváme?!

Co jest nám platná sláva našich předků, když my, jejich potomci, hodni nejsme slávou jejich se honosit...!

Američan nás nebude nikdy posuzovati podle našich slavných předků, nýbrž jen dle toho, jak se mu přitomně jevíme.

Což jest to něco tak těžkého, naučiti děti naše česky mluvit? Nikoliv, jest to naopak velice snadno, jest míti dobrou vůli a smátni si, mluvit s nimi doma pouze jen česky a o českou školu, kde to jest jen poněkud možno, s chutí se starati. A dále—naučiti se před dětmi vždy jen slušně o naší české vlasti mluvit a úplně zanechati oněch snižujících pozámek, v nichž si tak muoží libují!

Doufaje, že tyto řádky mé porozumění dojdou, znamená se v úctě
M. C. Růžička.

— V úterý navštívil nás známý a prospívající podnikatel p. A. V. Kouba z Boulder, Colo., vyrábítele dobře známého medového vína. Pan Kouba nalézá se na obchodní cestě a libuje si, že znamenitě zboží dobře jde na odbyt. Nalézá se na cestě do Texasu.

OMAHA

— V sobotu byl k smrti opaře rok a půl starý synáček manželů W. A. Klassenových, bydlících blízce Florence. Týž den matka dítěte prala a naplnivší stroj vařící vodou, odešla na malou chvíli na dvůr. Děcko mezi tím přibatořilo se ku stroji a vytáhlo odtud zátku. Vařící voda polila ubohé robě a popálila jej na celém těle tak, že v krátké na to zemřelo. Pozor na děti!

— V sobotu došlo konečně skutečně ku zmenšení policejní hotovosti našeho města. Ve schůzi požárního a policejního odboru propuštěno bylo 35 policistů na tak dlouho, dokud schodek v policejním fondu nebude vymazán. Mezi propuštěnými nalézá se také krajanům našim známý sergeant A. Vaňous. Rada tvrdí, že počínala si při vyběrání jmen propuštěných zcela nestranně, vyškrtneví ze seznamu každého druhého muže. Náčelník doufal, že že obchodníci omažtí zamezí ve vlastním zájmu zmenšení policejní hotovosti, vyjma však tří nevěnováno záležitosti té se strany obchodníků žádná pozornosti.

— Pat Crowe, o jehož zatčení a příjezdu do Omahy předešle zprávu jsme podali, postaven byl minulě úterý před policejní soud, kdež vzešena byla proti němu žaloba pro střelbu s úmyslem zabít, a z poranění policisty Jacksona na 17. a Center ul. při poslední návštěvě Patové v Omaze. Crowe prohlásil se býti nevinným a přelíčení odloženo na středu ráno, kdy byl dán pod záruku \$5,000. V pondělí předveden byl Crowe před okr. soudce Vinsonhalera, kdež podána byla žaloba pro unešení synka Cudahyho a pro oloupení Ed. Cudahyho o 25,000. Crow opět prohlásil se nevinným. Sudí dal jej pod záruku \$7,000, načež Crowe odveden byl zpět do vězení, kdež vyčká dalšího vývinu události.

— Povolení k snátku vyzvedli sobě p. Rudolf Řezáč se slečnou Barborou Langpaulovou, oba z Omahy.

— Druhé vystoupení Českého Pěveckého Kvarteta, nedělní představení "Ifigenie," bylo opětně svědkem velmi četné a inteligentní návštěvy. Děj opery, který jest psán slohem lehkým a dobře záživným, polehtal rozhodně bránice všech přítomných a síň takřka bez ustání blaholila srdečným smíchem. Ale i se stránky hudební, umělecké, dostalo se bedlivému, obznanému pozorovateli příležitosti oceniti některé nádherné momenty. Všichni čtyři pánové v rolích svých úplně vynikli jak po stránce herecké, tak i talentem svým zpěvním, jímž dokázali naprostě ovládnouti úlohu a perfektní jistotu zpěvu. Všichni účastníci zajisté že dlouho v mysli uchovají nejvyšší komickou operu "Ifigenie." Po divadle zapělo kvartetto za všeobecně napjaté pozornosti hercovný sbor "Pijáček" a po neuctuhajícím hromovém potlesku ptidána humorem sršící "Kočičina" a po té ještě jeden sbor. Dlužno podotknouti, že smíšený sbor Lyra zapěl před započatím divadla dva obstojně naučené sbory "Hrajte dá!" a "Předtucha jara," jež byly s potleskem přijaty. Také pí. J. F. Huntley, dcera p. V. Vodičky, zaspívala dvě krásná anglická sopranová sola.